

Het meegeven van je producten aan een handelaar en later horen wat je ervoor krijgt, dat zint spruienteler **Arlee Tol** uit het Zuidhollandse Rockanje niet. Hij is actief in Spruiten Vooruit en probeert via dit spruientelerscollectief een betere prijs voor zijn product te realiseren.

Bewustwording belan in Spruiten Vooruit

Door Anton Logemann

Begin november is zo'n periode. De Nederlandse spruientelers zijn volop aan het oogsten, terwijl de vraag naar deze groente tijdelijk inzakt. Dat komt omdat de Duitsers Allerheiligen vieren en even geen spruitjes op hun bord willen zien. De spruientelers blijven echter dooroogsten, zodat de voorraden bij de handel snel oplopen. Het kan wel enkele weken duren voordat die zijn weggewerkt. "Daar hebben we dus meerdere weken last van, want de opbrengstprijis blijft dan laag", zegt Arlee Tol.

Spruiten Vooruit

De teler van spruiten uit het Zuidhollandse Rockanje zet zich sinds dit jaar actief in voor een betere prijsvorming van de spruiten. Afgelopen zomer zetten acht spruientelers hun schouders onder het telerscollectief Spruiten Vooruit. De telers willen elkaar niet voor de voeten lopen, maar in samenwerking tot een betere afzet te komen.

Garanties op een betere prijs zijn er niet. Maar Arlee heeft er vertrouwen in dat, door samenwerking tussen de telers, binnenkort concrete resultaten worden geboekt. Want het is al een paar jaar hommeles met de prijzen. Het is hoognodig dat er weer eens betere tijden aanbreken.

Extra werk

Arlee (31) is elf jaar geleden begonnen met de spruienteelt. Hij kwam van de middelbare agrarische school en zocht extra werk. Op het ouderlijk bedrijf was onvoldoende vraag naar extra arbeid. Arlee ging aan de slag bij een loonwerker. Maar hij kwam er al snel achter dat dit niet zijn roeping was. De teelt van spruiten, een nieuwe tak op het bedrijf, trok hem meer. "Collega Gert Klapwijk vroeg me of ik bij hem spruiten wilde plukken. Dat leek me wel wat. Maar dan niet in loondienst. Ik wilde het ook deels voor eigen rekening oppakken." De twee werken nog steeds intensief samen. Samen telen ze momenteel 37 hectare spruiten, waarvan zo'n 16 hectare tot het bedrijf van Arlee gerekend kan worden. Arlee voert samen met vader Cor en moeder Riet het bedrijf

Door samen te werken in het telerscollectief Spruiten Vooruit probeert Arlee Tol een betere prijs voor zijn spruiten te krijgen.

inmiddels in een maatschap. Hij is getrouwd met Arianne en heeft een zoon van ruim een jaar. Zij drieën wonen op de boerderij. Arianne werkt drie dagen per week bij de Rabobank als HR-medewerkster en springt de andere dagen zo nodig op de boerderij bij. Vader Cor is vooral actief met het dagelijkse werk van de koeien. Arlee helpt hem als het druk is en melkt een paar keer per week. Hij concentreert zich op de teelt van aardappelen en die van de spruiten.

Geen visitekaartje

Sinds begin dit jaar zet Arlee zich dus ook in voor telerscollectief Spruiten Vooruit. "Sinds 1,5 jaar zijn de prijzen slecht", vertelt de teler. "Het is het gevolg van hoge hectareopbrengsten en een te groot aanbod. Als spruientelers worden we uitgespeeld tegen elkaar door de handel. En dat komt omdat we niet goed in staat zijn om ons product optimaal aan te bieden."

Arlee vervolgt: "Zeker bij een overschot staan de voorraden niet op het land, maar bij de handel. Dat betekent dat oudere spruiten als eerste de keten ingaan. Het komt te vaak voor dat de consument overrijpe spruit koopt. Dan liggen die gele spruiten met een zwart kontje in het schap. Dat is zeker geen

FOTO: S. ANTON LOGEMANN

griek

visitekaartje. Die worden niet gekocht door de consument.” Arlee wil daar met de collega-spruitentelers van Spruiten Vooruit verandering in brengen. Een belangrijkste sleutel wordt het verkrijgen van meer marktkennis: welke soorten en welke smaken wil de consument als deze kiest voor spruiten. Die kennis moet worden vertaald in afzetverbetering en meer samenwerking op telersniveau.

Contacten leggen

Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor coördinator John van der Sluis die door de telers is ingehuurd. Arlee: “Hij gaat namens ons contacten leggen met de handelsbedrijven, verpakkers en retailers. Op basis van die gesprekken moeten we vaststellen wat kansen in de markt zijn. Door onderling afspraken te maken, gaan we proberen die kansen te benutten.” Arlee beseft dat dit makkelijker is gezegd dan gedaan. “Het kostte ons ook best wat moeite om binnen dit telerscollectief op één lijn te komen. Dat is toch gelukt. In de toekomst moeten we in spruitenland meer oog hebben voor elkaars belangen. Dan is het handig dat we de hulp hebben van de coördinator. Hij kan als een schoolmeester voor de klas staan en duidelijk maken wat de consequenties zijn van bepaalde besluiten.” Het is nog niet de bedoeling dat Spruiten Vooruit sturend

gaat opgetreden om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. “We zoeken het meer in bewustwording. Dat we ons als spruitentelers bewust worden van de juiste momenten waarop de markt om spruiten vraagt. Soms zal dat gas geven betekenen, soms gas terugnemen.”

Andere generatie

Arlee is optimistisch over de mogelijkheden van het telerscollectief. “Ik zie kansen en die wil ik graag benutten. Ik ben daarin anders dan mijn vader. Mijn generatie wil de handel meer zelf doen. Ik hou er niet van om de producten aan een handelaar mee te geven en dan later te horen wat je ervoor krijgt.”

Maar of de spruiten ook over vijf jaar nog onderdeel uitmaken van het bouwplan, weet Arlee nog niet. “Mijn vader is nu 62. Over vijf jaar is de kans groot dat hij zich minder met het bedrijf bemoeit. Het is voor mij duidelijk dat ik melkveehouder blijf. Of en welke teelten we daarnaast aanhouden, is nog niet duidelijk. Dat hangt uiteindelijk van de rentabiliteit van de spruiten- en aardappelteelt af.”

Voordat het zover is, zet Arlee zich in voor een betere prijsvorming bij de spruiten. Met Spruiten Vooruit hoopt hij dan ook klinkende resultaten te kunnen behalen.

Bedrijfsgegevens

Vof C.H. Tol in Rockanje
70 melkkoeien met
bijbehorend jongvee
melkquotum 620.000 kg
22 ha grasland
12 ha snijmaïs
24 ha consumptie-
aardappelen
3 ha plantuien
37 ha spruiten in combi-
natie met collega
(waarvan 16 ha op
eigen bedrijf)